

23. Якія назойнікі з прапанаваных напісаны няправільна?

1) на мосці; 2) у гушчарэ; 3) на фестывалі; 4) у ручаі.

А) усе назойнікі. Б) няма патрэбных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

24. Выберыце словазлучэнні, у якіх правільна ўтвораны прыналежныя прыметнікі.

1) дзедаў човен; 2) цётчын успамін; 3) плыўчышын касцюм.

А) усе словазлучэнні. Б) няма патрэбных словазлучэнняў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

25. Дадзены ўстойлівыя спалучэнні:

1) востры на язык; 2) звязваць канцы з канцамі; 3) гуляць з агнём.

Суднясіце з лексічным значэннем:

а) сяк-так перабівацца, ледзь-ледзь задавальняць свае патрэбы;

б) паступаць неасцярожна, рызыкаўна; в) дасціпны, трапны, з'едлівы.

А) 1-а, 2-в, 3-б. Б) 1-б, 2-а, 3-в. В) 1-б, 2-в, 3-а. Г) 1-в, 2-а, 3-б. Д) 1-в, 2-б, 3-а.

26. Якія лічэбнікі з прапанаваных змяняюцца па ліках, родах, склонах?

1) адзін; 2) два; 3) дзевяноста.

А) усе лічэбнікі. Б) няма патрэбных лічэбнікаў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

27. Хто са слаўтых дзеячаў XVI стагоддзя сказаў: "Любіце кнігу, бо яна – крыніца мудрасці, ведаў і навукі, лекі для душы."?

А) Мікола Гусоўскі.

Б) Сымон Будны.

В) Васіль Цяпінскі.

Г) Францыск Скарына.

Д) Пётр Мсціславец.

28. У вершы "Бывай" Аркадзь Куляшоў напісаў:

Пайшла, ніколі ўжо не вернешся, ...

Якое імя прапушчана?

А) Александрына. Б) Алеся. В) Паўлінка. Г) Магдалена. Д) Ганулька.

29. У якім(-іх) сказе(-ах) на месцы пропуску неабходна паставіць працяжнік?

1) *Весьялун _ наш Ягор.* 2) *Дзесяць плюс два _ дванаццаць.*

3) *Пешы коннаму _ не таварыш.*

А) у 1. Б) у 1, 2. В) у 2. Г) у 2, 3. Д) у 3.

30. Хто з класікаў беларускай літаратуры з'яўляецца аўтарам вершаваных радкоў, змешчаных на памятным знаку Нулявы кіламетр каля Палаца Рэспублікі на Кастрычніцкай плошчы ў Мінску:

Дарогі, вечныя дарогі!

Няма канца вам, ні супыну,

Вы жывы кожную хвіліну.

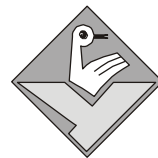
А) Максім Багдановіч.

Б) Цётка.

В) Янка Купала.

Г) Якуб Колас.

Д) Уладзімір Дубоўка.

Гульня-конкурс па беларускай мове і літаратуры

«БУСЛІК-2024»

Чацвер, 22 лютага 2024 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якой ацэньваецца заданне конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі; у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца даведнікамі, падручнікамі, слоўнікамі, іншымі пісьмовымі або друкаванымі матэрыяламі, электроннымі сродкамі інфармацыі і сувязі забараняецца; не дазваляецца таксама абменьвацца інфармацыяй з іншымі ўдзельнікамі і задаваць пытанні настаўніку; ручка, чарнавік, картка і заданне – гэта ўсё, што патрэбна мець удзельніку;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лістак з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой і захоўвае іх да падвядзення канчатковых вынікаў;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце <https://bakonkurs.by/> праз 1–2 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 9 класа

1. Адгадайце загадку:

Тонкі, доўгі, а ўпадзе – з травы не відаць.

Як правільна пішацца слова-адгадка?

А) дождь. Б) дошч. В) дождж. Г) дождж. Д) дошць.

2. У народзе гавораць: "Бульба – ... хлеб!" Які лічэбнік прапушчаны?

А) першы. Б) другі. В) трэці. Г) чацвёрты. Д) пяты.

3. Вызначце з дадзеных сказаў пабуджальны(-ыя) сказ(-ы).

1. *Не сядзі доўга каля камп'ютара.*

2. *Дапамажы, калі ласка, выканаць заданне.*

3. *Ці зможаш ты дапамагчы рашыць задачу па матэматыцы?*

4. *Сябры абяцалі прыехаць зімой.*

А) 1, 2. Б) 2. В) 2, 3. Г) 3. Д) 4.

4. Дадзены сказ:

Гучна парывае пад нагамі марозны снег.

Якой часцінай мовы з'яўляюцца выдзеленае слова?

А) назойнікам. Б) прыметнікам. В) дзеясловам. Г) прыслоўем. Д) займеннікам.

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –

Грамадскае аб'яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23

e-mail: info@bakonkurs.by <https://bakonkurs.by/> <https://конкурс.бел/>

Унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр БА «Конкурс». Заказ 18. Тыраж 7400 экз. Мінск. 2024 г.

5. Які сказ з прапанаваных неразвіты?

1. Трапнае слова – мудрасці аснова.
2. Паспяваюць журавіны восенню.
3. Над ракой слаўся густы туман.

А) усе сказы. Б) няма патрэбнага сказа. В) 1. Г) 2. Д) 3.

6. Дадзены дзеясловы: 1) бачыць; 2) маўчаць; 3) казаць.

Якія дзеясловы ў форме 2-ой асобы множнага ліку цяперашняга часу маюць канчатак **-ыце**?

А) усе дадзеныя дзеясловы. Б) няма патрэбных дзеясловаў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

7. Як правільна пішацца назва ядомага шаравата-белага пласціністага грыба?

А) шампінён. Б) шампінён. В) шампіньон. Г) шампеньён. Д) шампініон.

8. Выберыце з прапанаваных прыкладаў назоўнік, які спалучаецца са зборным лічэбнікам.

- 1) дрэва; 2) ласяня; 3) алея.

А) усе назоўнікі. Б) няма патрэбнага назоўніка. В) 1. Г) 2. Д) 3.

9. Выберыце з дадзеных прыкладаў словазлучэнні.

- 1) больш яркі; 2) збіраць ягады; 3) сорок два; 4) бегчы па сцяжынцы.

А) 1, 2. Б) 1, 3. В) 2, 3. Г) 2, 4. Д) 3, 4.

10. Колькі арфаграфічных памылак дапушчана ў сказе?

Пры нізкім тэмпературнам рэжымі пара ператвараецца ў ледзяныя крышталі або кроплі вады.

А) 0. Б) 1. В) 2. Г) 3. Д) 4.

11. Выберыце з прапанаваных прыкладаў назоўнікі, якія не ўжываюцца ў форме множнага ліку.

- 1) крылле; 2) смех; 3) дэпо.

А) усе назоўнікі. Б) няма патрэбных назоўнікаў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

12. Ажыны – смачныя і карысныя ягады. Які адпаведнік у рускай мове мае гэта назва?

А) крыжовнік. Б) малина. В) ежевика. Г) клубника. Д) голубика.

13. Выберыце з дадзеных тыя лічэбнікі, у якіх на месцы пропуску неабходна напісаць мяккі знак (**ь**).

- 1) сем..; 2) пяц..; 3) дз..ве; 4) вас..мю.

А) усе лічэбнікі. Б) 1, 2. В) 1, 3. Г) 2, 3. Д) 2, 4.

14. Дадзены прыклады:

- 1) восень; 2) улетку; 3) густа; 4) даўні.

Якія словы з'яўляюцца прыслоўямі?

А) усе словы. Б) няма патрэбных слоў. В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

15. Прачытайце ўважліва сказы:

1. Намяло за ноч шмат снег..

2. Сябры любілі хадзіць па сцежках калгаснага сад.. і ўспамінаць дзяцінства.

3. Як жнуць ды косяць, даждж.. не просяць.

4. Галлё старога дуб.. было прытулкам для птушак у спякотны дзень.

Выберыце сказы, у якіх на месцы пропуску ў словах напішаце літару **а**.

А) усе сказы. Б) 1, 2. В) 1, 3. Г) 2, 3. Д) 2, 4.

16. У якім сказе няправільна пастаўлены знакі прыпынку?

1. Я люблю лясы, іх цішыню і шум.

2. Повар вучыўся спалучаць: салодкае і кіслае, салодкае і горкае, кіслае і салёнае.

3. Хлопцы налавілі шчупакоў, і карасёў, і ляшчоў.

А) ва ўсіх сказах. Б) няма патрэбнага сказа. В) у 1. Г) у 2. Д) у 3.

17. Дадзены пары слоў:

- 1) хадзіць – хадзіла; 2) паходны – паход; 3) згадка – здагадка.

Якая(-ія) пара(-ы) слоў адрозніваецца(-юцца) лексічным значэннем?

А) усе пары слоў. Б) 1. В) 1, 2. Г) 2. Д) 2, 3.

18. Які сказ з прапанаваных з'яўляецца складаназалежным?

1) Сабраліся вечарам на ўскрайку сяла на прыгожым лузе, плялі з кветак вянкi, спявалі песні.

2) Наперадзе, куды яны ехалі, віднеліся елкі і стромкія сосны, заінелыя на морозе.

3) Дзед любіў спыняцца тут, у канцы гарадской плошчы, каля высокага дуба.

А) усе сказы. Б) няма патрэбнага сказа. В) 1. Г) 2. Д) 3.

19. Выберыце сказ, у якім правільна падкрэслены дзейнік.

1. Антон з Алесем пайшлі ў грыбы на святанні. 2. Прымі шчырае “бывай!”

3. З маленства люблю лясы.

А) усе сказы. Б) няма патрэбнага сказа. В) 1. Г) 2. Д) 3.

20. Дадзены прыклады:

1) ісці след услед; 2) з нізу да верху; 3) наvekі вечныя; 4) глядзець удаль.

Якія прыклады напісаны правільна?

А) усе прыклады. Б) 1, 2. В) 1, 3. Г) 2, 4. Д) 3, 4.

21. Якія адносіны могуць існаваць паміж граматычнымі часткамі складана-злучанага сказа, звязанымі пры дапамозе злучнікаў **і**, **ды** (у значэнні **і**), **ні – ні**?

- 1) адначасовасці; 2) паслядоўнасці; 3) выніку; 4) прычыны.

Выберыце патрэбныя прыклады.

А) усе прыклады. Б) няма патрэбных прыкладаў. В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

22. Выберыце словы, у якіх на месцы пропуску напішаце літару **ё**.

- 1) рэгі..н; 2) архе..лаг; 3) бі..лаг.

А) ва ўсіх словах. Б) няма патрэбных слоў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.